

השלטון המקומי

5

אזרחות · כיתה ט'

חוברת עבודה · פרק 5 · הרשות המקומית: סוגים, בחירות, תפקידים, מימון והשתתפות התושבים

מה בפרק? 13 משימות מגוונות על «השלטון המקומי». מומלץ לקרוא קודם את דף הסיכום. משימות פתוחות – עונים במשפטים מלאים ומנמקים.

1 מהי ארנונה?

- ☐ א. מס הכנסה שמשלמים למדינה
- ☐ ב. מס שמשלמים לרשות המקומית על נכסים בתחומה
- ☐ ג. קנס על חניה
- ☐ ד. מענק שהמדינה נותנת לרשות

2 מה קורה אם אף מועמד לראשות הרשות לא קיבל לפחות 40% מהקולות הכשרים?

- ☐ א. נבחר המועמד שקיבל הכי הרבה קולות
- ☐ ב. שר הפנים ממנה ראש רשות
- ☐ ג. נערכות בחירות חוזרות בין שני המועמדים המובילים
- ☐ ד. המועצה בוחרת ראש רשות מבין חבריה

3 איזה גוף ממשלתי מפקח על הרשויות המקומיות?

- ☐ א. משרד הפנים
- ☐ ב. משרד החוץ
- ☐ ג. בית המשפט העליון
- ☐ ד. הכנסת בלבד

4 התאימו בין סוג הרשות לבין התיאור:

א	ב
1. עירייה	א. רשות של יישוב קטן יותר
2. מועצה מקומית	ב. רשות של יישוב עירוני גדול
3. מועצה אזורית	ג. גוף שמנהל עניינים של יישוב אחד בתוך מועצה אזורית
4. ועד מקומי	ד. רשות שמאגדת כמה יישובים כפריים

5 מיינו את השירותים: מי אחראי עליהם בעיקר?

פינוי אשפה הצבא תאורת רחובות הדפסת כסף גני שעשועים מדיניות החוץ

השלטון המקומי	השלטון המרכזי

6 השלימו את טבלת מקורות המימון של הרשות המקומית:

מקור מימון	מי משלם?	דוגמה
ארנונה		
היטלים ואגרות		
השתתפות משרדי הממשלה		
מענקי איזון		

7 סמנו נכון או לא נכון, ותקנו את המשפטים השגויים:

משפט	נכון	לא נכון
א. בבחירות המקומיות מצביעים בשני פתקים.		
ב. רק אזרחים רשאים להצביע בבחירות המקומיות.		
ג. ישיבות מועצת הרשות סגורות בפני הציבור.		
ד. שר הפנים רשאי למנות ועדה ממונה ברשות שנכשלה בניהול.		

8 השלימו בעזרת המחסן (מילה אחת מיותרת):

ביזור ריכוזיות ארנונה ישירה יחסית מכירה

ראש הרשות נבחר בבחירה (1), וחברי המועצה בשיטה (2). במצב של (3) רוב הסמכויות בידי השלטון המרכזי; התומכים ב- (4) רוצים להעביר יותר סמכויות לרשויות. מקור ההכנסה העצמי החשוב של הרשות הוא ה- (5).

9 קראו את המקרה וענו:

ביישוב א' יש אזור תעשייה גדול, וההכנסות מארנונה גבוהות. ביישוב ב' הסמוך אין עסקים רבים, ורוב התושבים משלמים ארנונה נמוכה. ביישוב א' נפתח מתנ"ס חדש, וביישוב ב' נסגרה הספרייה.

א. הסבירו את הפער בין היישובים בעזרת מקורות המימון.

ב. איזה כלי של המדינה נועד לצמצם פערים כאלה?

ג. האם המקרה תומך בריכוזיות או בביזור? נמקו.

10 קראו את המקרה וענו:

מועצת הנוער העירונית ביקשה להקים שבילי אופניים בטוחים ליד בתי הספר. חברי המועצה הכינו מפה, אספו חתימות של תלמידים והורים, והציגו את ההצעה בישיבה של מועצת העיר.

א. אילו דרכי השתתפות של תושבים באות לידי ביטוי במקרה?

ב. לאיזה תחום מתפקידי הרשות שייכת הבקשה?

11 סדרו את שלבי הבחירות לראשות הרשות במקרה שאיש לא קיבל 40% (1 - הראשון):

☐ נערך סיבוב שני בין שני המועמדים המובילים

☐ התושבים מצביעים בסיבוב הראשון

☐ נספרים הקולות ומתברר שאיש לא הגיע ל-40%

☐ המועמד שקיבל יותר קולות בסיבוב השני נבחר

12 הסבירו מדוע גם תושבי קבע שאינם אזרחים רשאים להצביע בבחירות המקומיות.

13 אילו הייתם חברי מועצת הנוער ביישוב שלכם - איזה נושא הייתם מעלים, ואיך הייתם פועלים לקדם אותו? פרטו שלושה צעדים.
